09/03/2026

Διδυμοτείχου Δαμασκηνός: Μέσα στη διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου σώζεται η εμπειρία της Εκκλησίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου

Καθώς την Β΄ Κυριακή των Νηστειών η Εκκλησία τιμά τον μεγάλο Ιεράρχη της Θεσσαλονίκης Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά ανακαλούνται στη μνήμη του εκκλησιαστικού πληρώματος τα γεγονότα που είναι συναφή με την ησυχαστική έριδα, που ταλάνισε την Πολιτεία και την Εκκλησία τον 14ο αιώνα.

Ο ησυχασμός συνδέεται επίσης και με τον αυτοκράτορα Ιωάννη Στ΄ τον Κατακουζηνό, που στέφθηκε αυτοκράτορας στο Κάστρο του Διδυμοτείχου το 1341, και ο οποίος υποστήριξε τον Άγιο στη διαμάχη του με τον Βαρλαάμ τον Καλαβρό και τους ομόφρονες του.

Οι μοναστικές αδελφότητες της Μονής του Σωτήρος Παντοκράτορος στο Κάστρο του Διδυμοτείχου όσο και της ευρύτερης περιοχής, υπο την επήρεια του αυτοκράτορα, συνδέθηκαν με τη διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και τους ησυχαστές, με κύριους εκφραστές τον Επίσκοπο Διδυμοτείχου Ιλαρίωνα και τον Ηγούμενο της Μονής Σωτήρος Παανοκράτορος Γαβριήλ, οι οποίοι διεκρίνοντο για τις αρετές τους και την αγιότητα της ζωής τους. Για το λόγο αυτό ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, ο οποίος κατά την παράδοση διήλθε πολλάκις από το Διδυμότειχο, τιμάται ιδαιτέρως εδω με επίκεντρο τον Ιερό μεταβυζαντινό Ναό του Σωτήρος Χριστού στο Κάστρο (κτίσμα του 1843). Μαζί με τον Άγιο τιμώνται και οι μαθητές του ο Επίσκοπος Ιλαρίων και ο Ηγούμενος Γαβριήλ.

Κατά τα απο ετών καθιερωμένα ο Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου κ. Δαμασκηνός προέστη και φέτος των ιερών ακολουθίων του Εσπερινού, του Όρθρου και της Θείας Λειτουργίας στον ως άνω Ιερό Ναό του Κάστρου. Προ της ακολουθίας του Εσπερινού εγένετο υποδοχή αποτμήματος του ιερού λειψάνου του αγίου και της πρόσφατα ιστορηθείσης εικόνος των τριών τιμωμένων Αγίων Γρηγορίου Παλαμά, Επισκόπου Ιλαρίωνος και Ηγουμένου Γαβριήλ.

Μετα τον Εσπερινό και την ευλογία των άρτων ακολούθησε αγιολογική και ιστορική προσέγγιση με θέμα "Ἡ ἐν Διδυμοτείχῳ Μονή τοῦ Σωτῆρος Παντοκράτορος καί ἡ ἐπιρροή τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ στό Διδυμότειχο". Μίλησαν ο αρχαιολόγος Αθ. Γουρίδης με θέμα· «Ο Χριστός του Κάστρου – Ναός και Παραδόσεις», η ιστορικός Φωτ. Γραμμενίδου με θέμα· «Οι συντεχνίες του Διδυμοτείχου αφιερώνουν εικόνες στον Ναό του Σωτήρα Χριστού» και ο ερευνητής της ιστορίας του Διδυμοτείχου Ιω. Σαρσάκης με θέμα· «Η Βυζαντινή Μονή Σωτήρος Παντοκράτορος, οι τοπικοί Άγιοι του Διδυμοτείχου και ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς». Την εκδήλωση παρακολούθησαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος, ο υποδιοικητής της ΑΣΔΙΘ υποστράτηγος Γεώργιος Βάσιος, ο Διοικητής της XVI Μεραρχίας Διδυμοτείχου υποστράτηγος Παντελεήμων Βασιλειάδης, η Διοικητής της Σχολής Δοκίμων Αστυφυλάκων Αναστασία Πουρναρά και όμιλος σπουδαστών της Σχολής και ο αντιδήμαρχος Διδυμοτείχου Χρυσοβαλάντης Καραφεΐζης.

Το πρωί της Κυριακής κατά τη Θεία Λειτουργία συνοψίζοντας ο Σεβασμιώτατος την διδασκαλία του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά μεταξύ άλλων τόνισε· « *Την Β΄ Κυριακή των Νηστειών, η Εκκλησία προβάλλει τον μεγάλο Ιεράρχη της Θεσσαλονίκης Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά και μας καλεί να μελετήσουμε τη διδασκαλία του, μέσα στην οποία σώζεται η εμπειρία της Εκκλησίας. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς αξιώθηκε να έχει εμπειρική κοινωνία με τον Θεό και υπερασπίσθηκε αυτό το βίωμα σθεναρά. Υπερασπίσθηκε το δικαίωμα και τη δυνατότητα που έχει ο ταπεινός άνθρωπος να γνωρίζει, να κοινωνεί, να*

απολαμβάνει τον άπειρο και υπερτέλειο Θεό μέσα από τις άκτιστες ενέργειες της Θείας Χάριτος. Υπερασπίσθηκε την αδιάψευστη εμπειρία της επίσκεψης του Θεού στο υπαρξιακό σπίτι του ανθρώπου. Η διδασκαλία αυτή κατακυρώθηκε εκκλησιαστικά με σειρά αποφάσεων Συνόδων, που συνεκλήθησαν τη δεκαετία 1341-1351». Προ της απολύσεως ο Σεβασμιώτατος συνεχάρη τον δραστήριο εφημέριο του Ναού Αρχιμ. Σεραφείμ Ντόβα και τους συνεργάτες του για την άρτια διοργάνωση της πανηγύρεως.

Το απόγευμα ο Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στον Κατανυκτικό Εσπερινό στον Ιερό Ενοριακό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών Ορεστιάδος, οπου μίλησε ο Αρχιμ. Ραφαήλ Ευαγγέλου, κληρικός της Ιεράς Μητροπόλεως Λαρίσης, με θέμα· «Κύριε και Δέσποτα της Ζωής μου». Ο Σεβασμιώτατος αφού ευχαρίστησε τον πανοσιολογιότατο ομιλητή για τη λίαν εποικοδομητική ομιλία του ευχήθηκε στον αξιέπαινο εφημέριο του Ναού Αρχιμ. Θεόφιλο Βασιλάκο επι τη μνήμη των Αγίων Τεσσαράκοντα, για τα ονομαστήριά του.

